

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va ești Marti-a, Joi-a, Sambet'a si Dominec'a, demaneti'a.

Locuisti'a Redactorului:

si
Cancelari'a Redactiunii:

e in
Straz'a Morariloru Nr. 13.

Scrisorile nefrancate nu se voru
primi decâtu numai de la corespun-
dintii regulari ai „Federatiunii“
Articlii trimisi si nepublicati se
voru arde.

Pretulu de Prenumeratiune:

Pre trei lune . . . 4 fl. v. a.
Pre siese lune . . . 7 fl. 50 cr.
Pre anulu intregu . . . 15 fl.

Pentru Romania:

4 galb. pro anu, — 2 galb. pro 1/2
de anu, — si 1 galb. pro 1/4 de anu.

Pentru Insertiuni:

10 cr. de linia, si 30 cr. taps'a tim-
brale pentru siese care publicati-
une separatu. In Loculu deschisu
20 cr. de linia
Unu esemplariu costa 10 cr.

Pest'a, 10/22 iunie 1868.

Unu evinimentu importantu alu dfileloru acestora este caletoria Maiestatei sale la Prag'a, pentru a asist'a la santirea noului podu ce-lu construi comuna pre spesele sale, (preste 600,000 fl.) si care porta numele Maiestatei Sale. Santirea podului se considera numai de pretestu alu caletoriei, era scopulu se crede a fi: dorintia Maiestatei sale de a se informa in persona despre starea lucrurilor d'in Boemia, si de a lua insu-si initiativa pentru impacarea poporului boemu. Natiunea cehica, petrunsa pana la sufletu de dorere, ca trebuie se-si veda drepturile calcate in petiore prin sistemulu guvernamental: de acum au desvoltatu, — de la infiintarea acestui guvern pan' in diu'a de asta-di — cea mai mare energia pentru revindecarea drepturilor sale. Programulu li este lamuritu si intiesu de toti. Ea recunosc, ca impacarea cu Boemia numai prin initiativa monarcului in contielegere cu barbatii de incredere: ai poporului boemu se pote realiza. Poporulu boemu nu va se trateze cu nimene, de catu singuru si numai cu coron'a. Maiestatea Sa a fostu primita in capitala Boemiei cu tota solenitatea. Cu ocaziunea santirei podului, primariulu lu intimpinu cu una cuvintare in limba cehica, la care Maiestatea Sa respunde asemenea in limba cehica, aretandu, ca Prag'a i-a fostu totdeun'a iubita. Poporulu insufletitu de presintia monarcului se aduna cu mlea si cercula d'intr'unu locu intr'altulu cantandu cantece nationale. Dar' se lasamu pre fratii de suferintie cu sperarea, ca monarculu, audiendu d'in gur'a celoru competinti dreptele dorintie si pretensiuni a le natiunei cehice, li va da ascultare si va afla calea cea mai nimerita pentru indestulirea loru. Se trecemu la ale noastre.

Fratii magiari, cari ni-au suptu medu'a atati-a seculi, fara ca se li fimu cerutu vre una respalata pentru atate-a nedreptatiri, de catu singuru recunoscerea dreptatei, fratietatei si egalitatei, ne imbla pre tota diu'a cu cate una noua nedreptatire si cu cate una noua insulta. Nu este destulu, ca fara de scirea si invoirea nostra au inchiatu contractu contra nostra cu acei-a, pre cari mai eri alalta eri i considerau de cei mai aprigi inimizii ai loru; nu e destulu ca conjurandu-se cu inimizii loru contr'a fratiloru, cari au impartitu sortea cu ei in decursu de seculi, au inauguratu una politica care neconsidera tiere si natiuni, — acum, dupa ce vedu, ca totu-si nu potu man'a pre natiunea romana ca pre una turma de oi dupa cum si in catrau aru vre ei, se restringu era-si la terenulu denunciariloru, suspitiunariloru si insinuariloru celoru mai obrasnice. Diurnalulu „Hazánk“, care se dics organu alu unguiloru liberali (!), intra in palatiele maseiloru romane, pentru a le profana cu mani sacrilege. Intru orbi'a lui nescocesc „ca d'in scolele nostre nationale d'in Blasiu, esu cu sutele tengeri pleni de fantasie de Dacoromania, ca invetiamentulu, in scolele romane d'in Transilvania, cu deosebire in cele d'in Blasiu, urmaresce una direptiune cu titulu contraria cu unitatea statului unguurescu in cu legile lui fundamentali; ca se facu demonstratiuni etc.“ — pre basea caror'a numitulu diurnalu donchicade: „ca guvernulu trebuie se faca aci desputatiuni, cu precautiune, inse rapede, fara intardiare.“

Nu ne-am indoitu neci pre unu momentu. ca fratii unguuri ar' fi doritu si ar' doru asta-di, ca romanu se n'aba neci unu omu care se scia bataru ceti scorie, si de ne-am fi indoitu vreodata, nu ne-am mai potu imboldi asta-di, vediendu cu cata efronteria procedu in contr'a nostra. Ei sciu prea bine, ca Blasiulu ni-au d datu pre cei mai multi barbati destinsi cati i

avemu asta-di, ei sciu prea bine, ca d'in Blasiu a emanatu lumin'a, ce a desceptatu pre natiunea nostra d'in „sommulu celu de morte“, et hinc illalacrymae; pentru ace'a nu incapu ei de Blasiu, de acelu locu pacinicu, unde nice ide'a de a procede in contr'a legiloru nu s'a ivitu neci odinora; pentru ace'a direptiunea invetiamentului este, inaintea fratiloru magiari, contraria unitatei statului magiaru (!), — de ace'a gimnasiulu d'in Blasiu nu li place fratiloru unguuri, pentru ca, vedi Domne, e romanescu si nu unguurescu, pentru ca se crescu in elu teneri romani asie dara de acei-a, cari in vietia loru nu-si aducu aminte, ca detorescu memoriei lui Atil'a cu ce-va pietate, si ca au se lucre in vietia, se triesca si se mora pentru glori'a unguuresca, se crescu teneri religiosi iubitori de patria si de natiune, stimatori de ordine, teneri, cari iubescu si respecteza pre de aproapele seu, cari inse remanu romani pentru tote impregiurările si tempurile, si de ace'a ei nu potu placu unguurilor, cari aru vre se prefaca si stancelu muntiloru d'in Transilvania in totu atati-a stranepoti de ai lui Arpad, — de ace'a vine liberalulu (!) „Hazánk“ pentru a striga constitutiunalulu guvernulu unguurescu: „Carthaginem delendam esse censeo“

Si noi, caror'a ni este rusne, ca am potutu traia atati-a seculi la olalta cu unu poporu, ai carei conducatori, ca cei de la „Hszk“, documenta inca si asta-di atata reutate, atata ticalosia si atata neomenia si nerespectare natiunei, care numai bine li-a facutu, — li opunemu simpleminte la tote insinuările si insultele loru numai purulu adeveru. Gimnasiulu d'in Blasiu este institutu romanescu si gimnasiu unguurescu nu se va face d'in elu pana-e lumea. De candu existe si pana asta-di elu a corespunsu misiuneii sale. Nici cugete de renitintia contra cutarei legi sustatorie, nu s'au nascutu in acelu locu consacratu museiloru, si nu s'au nascutu de aceste-a nicaiuri, in neci unu institutu romanescu, si in neci unu locu unde sunt romani. Ca inse in acele institute nu li s'a spusu teneriloru, ca ei trebuie se fia unguuri, inca e adeveru, si daca asta ve amaresce pre dv., frati magiari, apoi placa, boieri mari, inchideti gimnasiulu de Blasiu, daca aveti putere; — puneti curendu coron'a grandeosului vostru opu de infratire si intarire (?) pentru venitoriu: pre cati profesori romani nu se silescu a magiarisa pre tenerii concrediuti educatiunei loru, puneti-i la umbra, si veti gata atunci, candu natiunea romana nu va mai ave neci unu barbatu, care se scia carte; pre cati romani pretindu autonomi'a Transilvaniei, i asiediati asemenea langa profesorii, cari nu vreu se scie nimic'a de magiarisare, si veti gata atunci-a, candu neci unu membru de alu natiunei romane — nu va mai existe. In modulu asta dora o veti potu scote la cale. Era daca cugetati, ca nu veti potu, atunci ve rogamu se lasati calea suspiciunariloru si a insinuariloru; ca-ci ori cate veti sbiera, pentru ace'a totu educatoriulu romanu va spune eleviloru sei, ca ei sunt romani si nu unguuri, ca ei apartieniu natiunei romane si nu celei unguuresci, si ca ei ca romani au se traiesca si se mora pentru patri'a si natiunea loru, respectandu pre deapropele seu si lucrandu pururea intre marginile legi.

Transilvani'a.

De langa Ternav'a mare, 15 iunie.

„Telegrafulu Romanu“ si Pronunciamentulu.

In ainte de acest'a cu ani 1200 Justinianu alu II. capetase intru una di frumoasa voia de a derima baserec'a Preacuratei, ce se afla in vecinatatea palatiului imperatescu, spre a face in locu-i fuintana sari-toria si alte istorie spre desfatarea poporului si luminarea curtei imperatesci. Dara imperatulu se teme

de poporu, ca poporulu era forte semftoriu in lucruri, ce se reportau la relegiune. Deci a rogatu pre S. Sa patriarculu cetatii imperatesci, ce era dupa tempuri cu numele Callinicu, se-si de invoirea la stricarea acelei baserece si pentru mulcomirea poporului se tiena rogatiune, — ca poporulu fiindu piou, pre cumu am d'isu, deca baserec'a s'ar' fi stricatu fara invoirea patriarcului, de-si avea baserece destule si imperatulu voia se faca in loculu acea unu locu desfatatosu, totu ar' fi facutu incurature seriose, prin cari derimarea baserecei cu chramulu Preacuratei s'ar' fi impededatu.

S. sa patriarculu Callinicu in pietate nu era in dereptulu turmei dereptu-maritorie. De ace'a respunde imperatulu: „Pentru intemeliarea baserecei avemu rogatiuni, era pentru stricarea nu avemu.“ Ci imperatulu la totu imbulditu, se faca, ce va face, si se dica rogatiune pentru stricarea acelei baserece de langa palatiu. Era S. sa Callinicu a totu adausu a se impotrivi. In urm'a urmeloru, Justinianu imperatu lua lucrulu forte seriosu si costrinse pre S. sa patriarculu, se dica rogatiunea acea pretinsa.

Callinicu neavendu in catrau deschise rostulu seu si d'ise: „Marire lui Ddieu carele ne tiene cu indurare, si ne suferu (a face reu), acumu si pururea, si in vecii veciloru. Aminu.“

Imperatulu se multiamu si cu atatu. Abia esfra cuvintele aceste d'in gur'a Santiei sale, patriarculu a tota lumea, si omenii se si apucara de derimarea baserecei de langa palatiu.

Acesta istoria se afla in cartile de istorie ale lui Paulus Diaconu in cartea a 19 spre capetu, — era deca cine-va se infiora de latinia, caute-o dupa grecia la Theophanes.

Intru asemenea pusetiune se pare a fi fostu „Tel. rom.“ in causa pronunciametului facutu la Blasiu in 15 maiu. Preste 3 septemane au trecut de la urdirea pronunciametului, tote diuariale romanesci, unguuresci, nemtiesci, boiemesci, polecesci, jidovesci, au fostu pline de elu, — l'au publicatu in tipu de telegramu, in estrasu, per extensum. — l'au comentatu, scarmenatu, laudatu, defaimatu, care dupa cumu l'a trasu anim'a seu pung'a.

Numai Telegr. a tacutu si era a tacutu, trei septemane a tacutu de unu lucru, ce pusese in miscare tota pres'a austriaca, — de si lucrulu acelu-a atingea pre romani si Telegrafulu inca este „romanu.“

Multi s'au superatu pentru tacerea Telegrafului.

Io inse, spunu dereptu, m'am bucuratu forte, pentru ca am cugetatu, ca tacerea Telegrafului este tacerea lui Callinicu: Tel. nu vorbesce, pentru ca nu voiesce a da binecuvintare la derimarea baserecei natiunei romane, — Tel. nu vorbesce, pentru ca fiindu politicosu nu afla de consultu a rosti alaturea cu celi de la Blasiu rogatiuni pentru conservarea baserecei nostre nationale.

M'am insielatu forte. N. 43 alu Telegrafului me convinse, ca in urma d'insulu s'a induplecatu a se pronuncia a supr'a pronunciametului de la Blasiu, — adeveratu, intru unu modu destulu de ambiguu, ci totu-si asia, catu antagonistii nostri politici fara nece una greutate potu scote intiesulu acelu-a, ca Telegr. a desavuatu rogatiunile facute pentru sustinera baserecei, ce imperatii nostri de asta-di voiescu a derima.

Intru adeveru, deca rogatiunea lui Callinicu a fostu interpretata ca binecuvintare spre stricarea baserecei d'in Cetatea imperatesca, cu catu mai vertosu cuvintele Telegr. se potu lua de binecuvintare spre derimarea palatiului nationale alu romaniloru d'in Ardealu.

Acest'a me imple de dorere si pre mine si pre toti celi, ce dorescu, ca „totu pasulu nostru se fia o piatra solida in edificiuulu venitoriuulu nostru nationale.“

Acest'a me face, se rogu pre „Telegr. rom.“ se binevoiesca a spune respicatu opiniunea sa a supr'a urmatoriei intrebări: Ce cugeta d'insulu, ore mergea deputatiloru ardeleani la diet'a pestana este si ea una piatra solida in edificiuulu venitoriuulu nostru nationale? Ce cugeta cu respectu la cele trei puncte d'in

*) Cuvintele d'in parentesu le-am adausu spre mai buna intielegere, cu umilitulu ispititoriu de istorie de cele betrane.

pronunciamentulu de la 15 mai? — Sunt ele scose d'in inim'a romanului d'in Ardealu, séu culesse numai de pre rîtulu Blasiului?

Dupa ce Telegr. in nr. 43 a datu o declarare, ce se pote esplică in defavorea natiunei romane: dorescu respunsu la intrebările aceste, pentru că eu tienu multu la numele „romanu“ alu Telegrafului.

Ce se tiene de romanii ardeleani, eu crediu, că nu voru lasă pre imperatiu d'ilei de adi, sê-le derime baserec'a; pentru că ei au numai o singura baserec'a, carea luandu-li-se aru remanê despoiatu de totu, — si pentru că pre amentu nu se dă nece unu patriarchu, carele sê-le pota deslegă detorint'a de a se luptă pentru sustinerea individualitătii loru asiă, pre cum Ddieu s'a induratu a li o dă.

—nutiulu.

Justitia magiara.

Dintre multele casuri de justitia sub regimulu liberalu alu contelui Andrassy si consorti, cari palmeacu in fatia dreptatea si arunca lumina chiara preste manipulatiunea cutarei fractiuni d'in Ungari'a. — vomu reproduce de asta data numai unulu. Diariulu „Slov. Nov.“ d'in 30 maiu publica una petitiune a invalidului Vlkovics cãtra ministrulu, contele Andrassy, care merita a fi reproducu. Eta cã urmeza:

Rubriculu suna: Escelintei sale, contelui J. Andrassy, ministru de statu, etc. in Buda-Pest'a. Umilit'a rogare a lui Mateiu Vlkovics, invalidu si soldatu emeritatu in Lopaschov langa Rakovics, comitatulu Nitrei, pentru maltratarea si omorirea fratelui meu, Ionu Vlkovics, prin judetiulu cercualu in Vrbovo.

Innaltu ministriu magiaru regescu! In comunitatea nostra Lopaschov, comitatulu Nitrei, s'au intemplatu urmatoriele: Pandurii judetiului nostru cercualu vindu cetatianiloru pusce si pravu, si asiè au vindutu atari pusce si juniloru nostri. Acesti teneri plecara cu puscele loru la campu in 3 maiu a. c. dupa a media-di, spre a se exercitã in puscare, cugetandu, cã nime nu va cutediã a le luã puscele, ce le-au cumperatu de la panduri, — pentru cã la noi si pandurii se considera ca persone oficiale. — La petrecerea acest'a venira si pandurii, cari au vindutu puscele si voian a le luã de la junii nostri. Acesti-a nu voira sê le dee si asiè se escã bataia intre ei, in care pandurii aflandu-se in minoritate, fura batuti binisoru. In d'iu'a urmatorea, 4 maiu la 9 ore demaneti'a veni in comunitatea nostra prè potintele domnu Stefanu Sale, jude cercualu d'in Vrbovo, cu comisarii sêi, Colomanu Hodossy si Gavriela Boroczy, si cu domnii Klima si Colomanu Krajcovics, aducundu cu sine inca 15 panduri, 20 venatori domnesci si vr'o 30 bâte grose si subtîri. Coborindu-se judele d'in carutia, indatu demandã judelui nostru comunalu, sê aduca la cas'a comunala, la notariulu nostru, 30 funti de carne, care se si aduse impreuna cu slobovitiu, bere si vinu. Carnea s'a fertu si domnii nostri mancara si beura. Dupa dejunu aparù in comunitate una procesiune d'in Veseli. La acest'a se tramesera doui panduri, ca sê scota pre cantorulu Korina d'in mediuloculu procesiunei si sê lu-traga naintea dlui Hodossy. Potintele comisariu Hodossy apucã pre cantorulu, i-trase unu pumnu preste ochi si-lu intrebã: pentru ce face agitatiune panslavistica, si cu acest'a lu-impinse si lu-tratã neomenesce. Totu asiè se tramesera panduri, ca sê prin-da pre toti, cãti i voru aflã pre strada, si sê i-aduca legati la cas'a oficiulu, si asiè adusera naintea tribunalulu barbatii, femeie si copii: acolo dlu Hodossy apucã de grumadi pre omenii nevinovati, si i lovi cu cef'a de parete, intrebându-i, cã mai bate-voru pre panduri? — Dupa aceea i intorse cu fruntea cãtra parete, si i lovi cu fati'a de acel'a. — Pandurii adusera si unu pruncu, carui-a i-deschisera gur'a cu puterea si lu-amenintara, cã i-voru rupe limba d'in gura, daca nu va spune adevurul despre parinti sêi, — asiè, in cãtu prunculu mori de frica. Barbatii arestati si astfelu maltratati capetara pana la unu suta de bate.

Dupa ce an batutu pre vr'o 10 séu 12, adusera de la arãtru pre Ionu Vlkovics, omu tare, mai naltu de siese urme, care erã vatematu la trupu. Dlu comisariu Hodossy demandã, sê bata pre acestu omu, cetatianu pacificu si stimatu d'in Lopaschov; la acest'a observã notariulu nostru, Iosifu Okunj, cã omulu e vatematu si prin urmare dupa lege nu pote fi batutu. — Oficiantulu respunse: astfelu de notariu esci dta! dupa aceea legã pre notariu, si lu-provocã, sê si-depuna notariatulu, cã-ei trebec sê se alega altu notariu; ér pre Ionu Vlkovics lu-batù de nou. Vlkovics, dupa ce suferi 45 bâte, cadiu la pamentu; pandurii lu-apucara si lu-trasera naintea parochiei, unde prè potintele dnu jude cercualu, Stefanu Sale, si-petrecèã in gradina cu decanulu nostru. Naintea parochiei pandurii facura statiune si Ionu Vlkovics, mai mortu de bataia si legatu, se propti de ferele, ce incungiura statua de naintea parochiei. In momentulu acest'a venii eu suscrisulu, fratele lui Ionu Vlkovics, si le spusei plangundu, cã eu ca sol-

datu amu fostu in multe locuri, dara astfelu de lucruri nu se comitu nici in Frauci'a, nici in Turci'a. Acum unulu d'intre panduri se departã 3 séu 4 pasi de frate meu, si provocandu-lu sê plece d'in locu, descarcã arm'a si lu-puscã.

Despe afacerea acest'a curge investigatiunea, dar' vediendu, cã cu acest'a se ocupa numai domni, cari sunt intre sine amici, me rogu umilitu, sê se esmita comisariu d'in altu comitatu séu de in'altulu ministriu, care sê cerce casulu acest'a cu nepartialitate, cu atãtu mai multu pentru cã vedu, cã lucrulu acest'a a trebuitu sê fia executatu dupa unu planu anumitu, fiindu cã dlu doctoreu Schöpfliu in visulu-repertulu sêu nici nu amintesce, cã pre corpulu mortulu s'aru fi aflatu semne de bataia, cari in sine au fostu deja omoritorie. Cetatianii nostri spunu pre fatia, cã domnii nostri prin acest'a aru fi vrutu a provocã rescota intre cetatiani, ca sê ne pota impuscã, cã-ei puscele loru erau implute cu glontiuiri, sieretu si cu plumbu taiatu (ca pentru cani). Vediendu ei cã more frate meu, strigã unulu d'intre ei: „Barátom rosz lesz“. apoi cursera toti la cas'a comunala, si dupa aceea audiram, cã au jafuitu camer'a lui Kozina, au mancatu slain'a, au stricatu stupii, si au rapitu tote vicualiele notariulu, s. a. s. a.

Mateiu Vlkovics,

Invalidu.

Dieta Ungariei.

Siedinti'a casei deputatiloru d'in 20 iuniu.

Presiedinte: Gajzágó; notari: Horváth si Csen-gery; ministri: Lonyay, Gorove, Eötvös.

Kerkápolyi reporteza despre dârile directe si despre incasarea dârilor.

Lonyay cere prolongarea indemnitàii. Madarász mai presenta petitiuni de la patru comune, pentru restituirea legiloru d'in 1848; Bobory inca predã una petitiune in sensulu acest'a, suscrisa de 2000 locuitori d'in Ozepléd.

Se incepe desbaterea paragrafulu 9 alu legii despre venitul sãrei.

Madosányi propune eschiderea sãrei d'in minele Vielicichei; se primesce. Asemenea se primescu si paragrafiu 10, 11, 12.

Paragrafulu 13 se modifica astufeliu: „ministriulu de finantie e impoteritu a sustinê ordinatiunile de pana acum.“ Se primescu si § ii 14, si 15.

Urmeza legea despre venitul tabacului. Sectiunea a VII a datu votu separat, in sensulu carui-a monopolu de tabacu sê incete dela 1 ianuaru 1870.

Zsedényi combate monopolulu, pentru cã impedece productiunea, si ruinea esportulu. Areta prin date, cã venitul monopolulu a remasu totu acel'a, pre candu intr'alte locuri s'a urcatu; vendiarea pre ascunsu a tabacului, insielarea, spionagiulu, ur'a in contr'a organeloru finantiarie, cauzeza daune mari.

Tisza partinesce parerea lui Zsedényi; monopolulu cauzeza productiunea cea rea, pentru cã e sciutu, cã producintele staruiesce numai a speditã cãtu mai multu, cãlitate se suplinesce prin corumperea oficiantiloru; asiè dara trebec statoritu unu terminu pentru desfiintarea monopolulu, cã-ei pedecele de asta-di voru esiste si mane.

Deák se declara contr'a sectiunei VII, pentru cã sunt omeni de specialitate, cari recomanda, ca usiurarea dãrei sê se incepa la alte feluiri de dare, chiaru si in casulu acel'a, candu venitul monopolulu de tabacu aru fi superfluu. Despre aceea inca nu e convinsu, cã interesulu producintiloru ar' pretinde desfiintarea monopolulu, multi d'ieu, cã tremura de stergerea monopolulu.

Kerkápolyi apera propunerea comisuni; Madarász doresce, ca monopolulu sê se sterga inca in decursulu acestui anu, pana atunci inse sê se dee ministeriulu indemnitate.

Kurtz pledeza pentru proieptulu regimulu; Török propune una resolutiune, ca sê se dee regimulu indemnitate inca preste terminulu prefiptu de sectiunea VII.

Ivánka sustiene votulu sectiunei numite, si combate indemnitatea; totu asiè face si Simonyi. Cu acestea se inchiaia siedinti'a.

Siedinti'a casei deputatiloru, tienuta in 22 iun. la 10 a. m.

Sub presiedinti'a dlui S. Gajzágó. Dupa autentizarea procesulu verbale d'in siedinti'a trecuta, si dupa comunicãrile indatinate, ministru Eötvös presiuta casei legea santiunata despre calea ferata de la Oradea-Mare la Eszék; se cetesce si se publica.

Al. Mocioni asterne si recumenda casei o petitiune a Romaniloru d'in Crasn'a, in contr'a procederei arbitrariu a comitelui supremu cu ocaziunea alegerei vcomitelui alu doilea, despre care s'a scrisu pre largu in unu nr. alu „Federatiunii.“

Raportorulu Bujanovics cetesce opiniunea comisuni centralei asupr'a tratatulu inchiaiatu cu Bavari'a, cu privire la intrarea acesteia in tratatulu vamale prusescu. Mai cetesce raportulu comisuni centralei referitoriu la pretiulu sãrei in Marmati'a; comi-

siunea recumenda a se statorì pretiulu sãrei in Marmati'a cu 4 fl. 80 cri. — Aceste raporturi se punu ordinea d'ilei pre d'iu'a de mane.

Bobory ar' dori, ca sê se pertracteze mane. legatura cu cele de mai susu, si proieptulu lui de decisiune, ce presentase casei in d'ilele trecute. Nece primesce.

Dupa ce a mai vorbitu Bonis, se trece la ordinea d'ilei, anume la discutiunea generale asupr' proieptulu de lege despre venitul tabacului.

Berzenczey se incerca a combate pre Dezi Kerkápolyi, pentru cele d'ise de ei in siedinti'a sambata. Ar' dori, ca sê se edica stergerea monopolulu baremu in principiu.

Lupu Bethlen nu pote partenì nici opiniuni sectiunei a sieptea nici proieptulu de decisiune lui Tisza, ci fatia cu aceste-a face unu amendamentu prin care ar' fi sê se insarcineze ministriulu, ca convoce una ancheta, care se va consultã cu s'ar' potè sterge mai usioru monopolulu, si s'ar' potè inlocui venitul, ce trage acum statulu monopolu.

A. Trefort partinesce si cerencrie propunerea lui Bethlen.

J. Kautz premientiendu, cã contributiunea nu numai sarcina, ci si detorintia civica, e contr'a sectiunei a siepte-a si proieptulu de decisiune alu parastange. Anchet'a este necesaria, si d'acea elu pledeza pentru convocarea ei. Nu-i placu experimentãria victi'a politica; stergerea monopolulu ar' fi o experimentare, deci vorbitoriu e de parere a se sustine monopolulu pana candu nu se voru aflã alte surse de venitu in loculu lui.

Pulszky d'ice, cã monopolulu nu se pot sterge, daca nu se va sterge si in Cislaiani'a.

Ministriulu Lónyai primesce propunerea Bethlen in privinti'a anchetei si areta defeptele propunerei lui Tisza.

Besze, cu umorulu sêu indatinatu, a casina casei câte-va minute de petrecere. Bobory cere se sterge monopolulu numai decãtu.

Bonis sustine proieptulu sectiunei a siepte cã-ei propunerea lui Bethlen e numai unu paliu pentru acoperirea lucrulu odiosu. Face inca câte-va flectãri la vorbirea lui Kautz si Pulszky.

Paulu Hunfalvy si bar. Iosifu Eötvös, s'frandu mai multe motive economice si politice, partinescu proiectulu.

Paulu Somssich doresce desfiintarea monopolulu de tabacu, prin urmare partinesce propunerea lui Lupu Bethlen.

Ed. Zsedényi vorbesce contr'a monopolulu Lónyai, ministru alu financiiloru, respunse lui Zsedényi pentru unele deductiuni si afirmãtiuni corecte.

Presiedintele formulã mai antãiu intrebarea privire la proiectulu de conclusiune alu comisuni centralei, carele, nescolandu-se nimene, cadiu.

La dorinti'a aloru done-dieci de deputati facu votare nominale a supr'a proiectulu de conclusiune alu sectiunei VII. Se respinge cu 194 votu contr'a 101.

Majoritatea primã in fine proiectulu de decisiune a lui Bethlen. Absinti 99.

Kerkápolyi cetesce raportulu comisuni financiare a supr'a proiectulu de lege relativu la tãrea dârilor provisorie. Se va tipari. Siedinti'a disolvu d'in caus'a tempului innaintatu.

D'in comitatulu Uniadorei.

(Sperantiu de progresu sub regimulu magiaru. — Fonduri basericesci si scolastico amenintate.)

(b. i.) — In staturile guvernate de regime cu partii castice, nemultiamirea in mass'a cea mare a poporelui permanentu, pentru cã: acele regime — naturalmente — chinandu mai multu spre cast'a d'in carea au esitu, preste o propunu, séu dicundu mai chiaru, supunu mass'a poporelui adeverat'a basa si putere a statulu, acelei caste; — nu porta nemicu glori'a cu carea se sustine institutulu cetatiunei domnitore; fia ac'eã cãtu de liberale, prin unãti passimiloru si intereseloru castice, fruptele ei se potu pot ca sê fia cãtu mai amare pentru popore; — aici stau ast poporele d'in jumetatea imperiulu austriacu, care se distingatu magiaru constitutiunale.

Regimulu actualu magiaru, cu parlamentulu lui calu dopatu in preponderantia de spiritulu passimiloru si intereseloru castice magiare, nu mai cunosce alte elemente de putere de cãtu pre elementulu magiaru; elu face totu ce este in folosulu, glori'a si prosperarea a loru 4 milioane de magiari, si nemica — a fara de sarcine — pentru celelalte milioane de 10 milioane de popore, cari n'au norocirea a fi d'iu'a bilea rasa magiara. — Universitãti, academie, gimnastice, teatre, scole comerciale si industriale, si alte institutii lositorie, se facu si subventiuneza pentru cultura si progresu elementulu magiaru, — si ce s'a facutu in acest'a privinti'a pentru celelalte elemente nemagiare? se pote raspunde cu unu cuventu simplu, adeca: nemicu, sarcinele sunt pentru loru. —

Sê ne intrebãmu inse: Ore potu sê spero poporele magiare, ca bateru in venitoriu sê fia mai considerate?

domnitorii magiari si la distribuirea emolumintelor si binefacerilor de stat, a institutiunilor de cultura si prosperare, precum pana acum au fost si voru fi si de aci incolo considerate la distribuirea sarcinelor? Debile sperantie: dis'a romanului „mi-am vediatu visulu cu ochii.“ — Motive seculare militeza pre langa aceea convingere a nostra, ca in daru vomu spera; — me restringu de asta-data numai la natiunea romana:

Romanii, nu numai ca au fostu deconsiderati, ignorati prin domnitorii lor magiari in cursu de secle de la tote bunatatile sociale si de stat, dar' ei au fostu chiaru si respinsi, ba apesati, ca nici se pota cugeta la de aceste: — sclavi'a, prin astringere la gleba, prin titlulu de rusticu, prin oprirea de la posturi de stat, prin oprirea de la arte si sciintie, etc. este motivulu, care convinge pre romanu, ca nu pote ave nici una sperantia de la acei domnitori cari i-au datu titlele acestea.

Romanulu nu-si mai face iluziuni, nu se mai insiele in credinti'a sa, nu speredie acolo, unde secle i atesteza urgisirea, insielarea, apesarea si nemicirea aspiratiunilor lui nobile. — Unde si candu pote, se se adopereze a-si ajuta acum'a elu singuru, nu spereze spriginire de la domnitorii actuali, ca-cisunt totu cei vechi, ei tienu asia ce-va ca crima de lesa-maestatai contr'a natiunii magiare; spriginirea romanului la progresu, in sciintie si arte prin domnitorii magiari, este egale (dupa credinti'a lor) cu sinuciderea Magiariei; — unde se nutre-scu ast-feliu de sehtiminte, ast-feliu de credintia, speranti'a romanului, aspiratiunile lui, nu numai ca se ignoreza, dar' sunt lovite si cu peciorulu, se inboldescu ca si cersitoriulu celu nerusnatu, ba sunt inferate chiaru cu stigm'a prodiu-inei; una argumentu recentu si frapante care ni-lu dede mai de curundu parlamentulu magiaru d'in Pest'a, cu ocaziunea vorbirei lui Dobranski la petitiunea slovaciloru, alu doilea; publicistic'a magiara, la ocaziunea Pronuntiamentulu d'in Blasiu.

Asie e, frate romane, candu ai modru si potintia, ajuta-ti singuru si vei fi ajutat, nu spera unde se lovescu preste obrazu, si ti-striga „restig nesc elu-lu.“

Inse, dorere, si de o suta de ori dorere, la multe locuri unde romanulu si-ar' pote ajuta singuru, ba chiaru se incerca a-si ajuta, rea credinti'a, fanaticismulu religionariu, resbunarea si intrig'a, inca vinu la postulu lor, pentru a-si face servitiulu destructoriu; — unu casu speciale va ilustra d'in destulu asertiunea mea, — ba acestu-a va fi de exemplu si altor'a, spre a sci, pana unde potu se ne conduca acesti feti ai infernului.

Credu, ca ti-vei aduce a minte, amate lectore, d'in anulu 1865, candu in diarele „Telegrafulu Romanu“ si „Concordia“, avusesu locu nisce frecari amare, provenite d'in jurstarea, ca in comitatulu nostru, in cate-va comune d'in cerculu Gioagiului inferioru, inpopulate de romani gr. cat. si gr. or. imprumutulu de Statu se destinase ca fondu pentru scopuri basericesci si scolari: — Domnului Protopopu gr. or., Sabinu Piso, d'in capulu loculu, nu i pre venise la socotela acest'a jurstare, — nu d'in alta cauza ore care, ei singuru d'in ace'a, ca nu cumva si romanii gr. cat., mai pucini si mai miseri, cu acestu ajutoriu se devina in pusetiunea de a se mai restaura, de a se mai intari in privinti'a basericeii si a scoleloru. — Special'a ingrigire si nisuintia a Domniei Sale bo ocupase mai multu comunitatea Rengetiu, pentru carea se escase si frecarile d'in 1865, cari s'au fostu terminatu apoi in modulu, ca precumu in celelalte comunitati mestecate, asi si in Rengetiu, imprumutulu de Statu oferitu spre scopurile amentite, s'a aprobatu si de locurile mai nalte, si s'a segregatu dupa baserice, si in iuliu 1866 s'a si strapusu in posesiunea si administrarea factica a acelor'a.

Ei! dar' consciinti'a D. Prot'a, S. Piso, nu s'a linisoi-tu. — Dni'a s'a, d'in ur'a cea neastemperata, ce o nutre-scu a sup'a gr. cat., pre cari i vede — contr'a vointiei Dniei sale, ca cu venitele cele putiene ale fondulu castigatu se ajuta si ei si se restaureza catu de catu, — de atunci totu a'ascepiatu la a si cautatu ocaziuni ca se pota desface cele facute, fia chiaru si cu daun'a basericeii sale.

Este cunoscutu, ca fostulu Jude cercuale in Gioagiulu infer., D. L. Olteanu, cu a carui concursu si spriginire energica, s'au fostu instituitu fondurile amentite, — stramutandu-se in calitate de V. Comito la Ili'a, si alegundu-se in cerculu Gioagiului — in loculu dinsului — chiaru prin voturile romaniloru, ca Jude cercuale unu magia-u, D. Lugosi Ferentz, — D. Prot'a, S. Piso, afla in acestu a pre amicululu nesuinti-loru sale, — splecatu fiindu de altmintrelea si acestu D. Jude cerc, ca de regula toti magiarii ultraisti, a nu inlesni, ba unde se pote, a impedeza prosperarea romanului.

Ca urdiera scenei se fia totu-si cam nepricepata, se instigeza cati-va omeni nepriceputi si ne odihniti, credintiosi gr. orient. d'in Rengetiu (ca-ci aici s'a aflatu mai consultu si mai cu usurintia a se pote incepe mai antaiu joculu) ca sub nisce preteste, pre catu purcese d'in interese materiale, pre atatu de futile, in numele comunitati politice ca atare, se profunda revocarea donatiunii imprumutulu de stat, facuta prin ei spre scopurile lor basericesci si scolare, — si acelu imprumutu, cu venitul lui cu totu, dupa cum s'au exprimat de acum nainte se li vina la man'a lor.

(Va urma.)

ROMANIA.

Situatiunea geografica si hidrografica a Romaniei libere impune imperiosu natiunii romane a slabi d'in

certele, — ce le-amu pote numi mai multu personali decatu politice, — si cu poteri unite se conluere pentru prosperarea materiale pre terenulu economiei natiunali. Pamentulu Romaniei e atatu de fertile, in catu pre langa una economia ratiunabile, romanii voru concura cu ori-care alta tiera agronomica, potu cuceri piatile Europei cu cereale lor. De alta parte Statulu romanu e menitu a fi intremediatoriu in comerciulu intre Oriente si tierile d'in inim'a Europei. Pentru prosperarea materiale si in specie pentru inaintarea comerciului voru servi caile ferate, votate de camera si propunerile pentru concesinuni de navigatiune.

Despre caile ferate amu amentitu alta data; de asta data ne marginimu a mai adauge, ca camer'a a autorisatu pre guvernulu, se conceda intreprinditoriloru cailoru ferate, ca se-si incepa lucrările, de-si proieptulu inca nu e votatu de senatu. — Er' despre propunerile de navigatiune lasamu se vorbesca diurnalulu opozitiunale „Tr. Carp.“

„Doue propuneri forte importante dupa noi s'au facutu in dilele aceste la camer'a deputatiloru: o propunere a unei companie englese pentru navigarea Dunarii, propunere salutaria asta-di politicesce pentru noi si pre care o spriginimu noi anteiu, ca politica si alu doilea, ca economia pentru concurrenti'a ce va face aceta compania englesa companiei austriace; si a dou'a propunere facuta de o compania romana pentru navigarea Oltului, pre care propunere o sustienemu era-si, pentru ca este natiunale si pentru ca este spre desvoltarea comunicatiunii in interiorulu tieriei.

Nu scimu numele celor ce propunu altu siru de vapore pre Dunare; scimu inse, ca in capulu companiei pentru navigarea Oltului este d. Tanase Riosianu pre care-lu felicitamu d'in tota anim'a pentru norocit'a sa idea patriotica.

Astu-felu intielegemu noi ca trebe se se manifeste patriotismulu celu adeverat, si credemu, ca capitalistii romani se voru grabi a-lu imita. Suntu atate lucruri de facutu spre prosperarea natiunale, care credemu ca nu trebe se le lasamu, ca se ni le faca totu strainii.“

Proiectu de concesiu.

Intre escelinti'a sa d. ministru alu agriculturii, comerciului si lucrariilor publice, in numele guvernului Altetiei Sale Principelui Domnitoriu alu Romaniloru de o parte, si d. Alfredu Bert locutoru in Londru de alta, s'a inchiatu conventiunea de facia pentru a. vigarea pe Dunare si pe alte riuri ale Romaniei cu urmatoarele conditiuni:

Art 1. Guvernulu Altetiei Sale concede dlui Alfredu Bert seu societatei ce va infacisia dreptulu de navigare cu vapore pe Dunare si alte riuri ale Romaniei navigabile seu cari s'ar pote face navigabile.

Art. 2. Societatea va fi construita c'unu capitalu minimu de 7,500,000 lei noui, care capitalu se va pote urca si pana la sum'a de 12,500,000 lei noui.

Societatea se va considera ca constituita indata ce o patrima d'in capitalulu de 7,500,000 lei noui va fi versata, si statutele aprobate de guvernulu.

Versarea d'o patrima d'in capitalu se va face celu mai tardiu pana in termenul de siese lune de la darea concessiunii definitive.

Art 3. Alfredu Bert seu societatea ce va forma, va incepe operatiunile sale in modulu urmatoriu:

a) Unu serviciu de transportu de grane pe Dunare compusu de 3—4 vapore remorchere si 20—30 slepuri potendu incarca fia-care pana la 1000 chile.

b.) Unu serviciu de posta pentru persone si marfuri de 1-ia clasa, compusu d'o camdata de trei vapore de potere de 150—200 cai, cu compartimentu pentru clasa 1-ia si a 2-a.

c.) Unu serviciu de transportu maritimu pentru grane, compusu de 3—5 vapore, cu elise, avendu poterea de 80—100 cai.

D Alfredu Bert seu societatea ce va forma se obliga a infinti materialulu aretatu mai susu la aliniatele a si b pana n termenul de trei lune de la dat'a constituirii societatei, conformu art. 2, seu noue lune de la dat'a concessiunii definitive, er' serviciulu aretatu la aliniatulu c nu se va infinti de catu daca s'aru gasi profitabile dupa o prelabile intielegere cu guvernulu.

Art. 4. Resiedinti'a societatii va fi in Romania in unulu d'in orasiele, ce se va gasi mai avantajiosu de guvernulu cu consimptamentulu societatei; cu tote acestea societatea va fi libera a ave sucursale la Londru si in alte orasie d'in Europ'a.

Art. 5. Guvernulu garanteza societatei pentru totu capitalulu efectivu ce se va constata d'in inventariulu societatei, intocmitu precum se areta la art. 6 ca a intrebuintiatu in acest'a intreprindere, unu venitu de 10 la suta.

Pentru acestu sfirsitu, la finele lunei decembre, a fia carui anu se va inchiata bilantiulu societati, deducendu-se d'in venitululu brutu urmatoriele: 1-iu. Chieltuiele de exploatare. 2 lea, Chieltuiele de administratiune, cari voru coprinde si lefile functiuniloru societati, si cari se voru statornici la inceputulu fia carui anu in unire cu comisariulu guvernului.

Restulu ce va remane dupa deducerea celor de mai susu, va constitui venitululu netu, d'in care 25 la suta va fi afectatu la fondulu de reserva, er' restulu va servi pentru completarea venitululu de 10 la suta, garantatu de guvernulu si

candu acestu restu n'ar ajunge spre completarea garantiei de 10 la suta asup'a intregulu capitalu efectivu, guvernulu se obliga alu completa cu d'in ale sale proprie resurse.

Art. 6. Garanti'a guvernului de unu venitu netu de 10 % se va intinde asup'a intregulu capitalu efectivu, conformu art. 5, ce se va constata, ca s'a intrebuintiatu de societate.

Guvernulu va controla operatiunile societatei prin midilocirea unui comisaru, care va pote in totu timpulu constata realitatea inventariului; er' modificările ce s'aru pote introduce nu se voru face de catu dupa aprobarea acestui comisaru.

Inventariulu societatei va coprinde tote bastimentele, atelierel, masinele, si intr'unu cuventu, tote lucrările ce aru ave unu scopu de ploatare, seu de imbunatatire a navigarii pe acele riuri.

Art. 7. Tarifele transporturiloru pentru caleatori si marfuri se voru statornici prin cumunu acordu intre guvernulu si societate, luandu-se de o camdata de norma tarifele statornice de compani'a Austriace de navigare pe Dunarea, si potendu a fi si mai redusu daca s'aru gasi cu cale.

In ori ce casu sarea care ar' fi inca in proprietatea guvernului, se va transporta cu unu pretiu redusu cu 25%

Art. 8. Guvernulu va ave dreptulu in totu tempulu de a face transporturi de trupe cu bastimentele societati si cu pretiuri reduse de 50% pentru oficiari la I-a clasa, si 33 la % pentru soldati la clasa II-a; cu asemenea pretiuri reduse voru caleatori si toti functiunarii guvernului insarcinati cu anume misiuni.

La casu candu guvernulu va ave trebuinta, a face transporturi de trupe in corpuri, societatea va fi detore a pune la dispositiunea s'a unulu seu mai multe vapore, si in asemenea casu transportulu aceloru trupe impreuna cu bagagiile lor, cai si ori-ce alte efecte seu materiale de resbelu, se va face cu pretiulu redusu de 50 la suta.

Art. 9. Durat'a concessiunii de facia va fi de 20 ani, incependu de la diu'a constituirii societatei, in care intervalu guvernulu se obliga a nu da asemenea concessiune altei societati.

Art. 10. Se voru scuti de ori-ce plata de vama, tacse de portu, dreptu de pilotagiu etc, tote bastimentele si totu materialulu de care societatea va ave trebuinta pentru ploatare, si cari s'aru aduce d'in strainetate.

Asemenea voru fi scutite de vama si alte tacse, tote proviziile si articolele necesarie pasageriloru si echipagiiloru pe catu tempu acestea se voru afla pe vase; er' candu s'aru afla depuse prin magazine, ele voru sta suptu privighierea impiegatiloru vamali, nepotendu fi date in comerciulu, de catu dupa achitarea tacseloru.

Art. 11. Guvernulu se ingagiaza a da pe proprietatile sale, teramurile trebuintiose societatei in interesulu curatu alu navigatiunii; er' pentru acelea ce societatea ar infinti pe alte proprietati, ea nu va pote profita de catu de dreptulu acordatu de lege pentru espropriare in casu de utilitate publica.

Art. 12. Omenii de serviciu si functiunarii societatei voru fi considerati ca facendu serviciulu militarulu in marin'a locale si astu-felu eivoru fi scutiti de serviciulu armatei de uscatu.

Societatea se obliga a lua in totulu, de va fi cu potintia, seu celu pucinu 1/4 parte d'in echipagiulu seu d'intre supusii Romani er' la casu de trebuinta Statulu nu va pote chiana in serviciulu seu de marina de catu 1/4 parte d'in numerulu acestoru omeni.

Art. 13. Societatea se obliga a face gratisu transportulu postie s'a impiegatiloru ce aru insoci-o, caroru-a se va da unu osebitu locu pe fia-care vaporu de posta.

Art. 14. Tote bastimentele societati voru porta pavilionulu Romanu, si voru ave pe d'insulu cate unu capitanu de marina romana pentru desciplina si paz'a reguliloru de politie; er' in ceea ce privese inse comandamentulu si navigarea, acestea se voru indeplini pe fia-care vasu de unu osebitu capitanu alu societatei.

Art. 15. Dupa espirarea termenulu concessiunii de facia, societatea va pote continua de va voi a servi navigarea, inse fara garanti'a guvernului; la asemenea casu ca va romanu in posesiunea stabilimenteloru fise, infintiate in cursulu concessiunii, candu inse ea ar' voi a lichida si a se desface, guvernulu va pote deveni proprietaru alu totoror stabilimenteloru societatei: despagubindu-o numai pentru cladirile infintiate de d'ns'a.

Art. 16. Daca societatea nu se va constitui in termenulu prescriu ia art. 2, seu daca nu va infinti cele prevedute la art. 3. in termenulu acolo aretatu, concessiunea de facia va remane de dreptu resiliatu si guvernulu va fi liberu a da concessiunea unei alte societati.

Art. 17. Guvernulu si-reserva dreptulu de a intra in societate, ca actionaru pentru sumele ce va socoti de cuvintia, fara inse ca acest'a se-i vateme intru nimicu dreptulu de controlu a sup'a lucrariiloru societatei.

Art. 18. Concesiunea de facia nu-si va ave poterea sa legale de catu dupa ratificarea ei de corpurile legiuitore si sanctiunarea Mariei Sale Domnitoriuului.

Art. 19. Concesiunea de facia s'a inchiatu pe temeiulu decisiunii luata de consiliulu de ministrii in siedinti'a de la 3 aprilii, aprobata de Mari'a Sa Domnitoriuulu.

Inchiatu si superisru de ambele parti contractante in Bucuresei 6/18 aprilii 1868.

Ministru, P. Donici.
Alfredu Bertt.

Senatulu.

Siedintia de la 3/15 iunie 1868.

Dupa citirea apelului nominal, d. Presedinte alu Consiliului de Ministri, da citire unui Mesagiu prin care **Senatulu se disolva**, convocandu-se celu viitoru in termenii prescrisi de Constitutiune. (Aplause prelungite in tribune. Traiasca Constitutiunea. — Traiasca Ministeriulu Golesecu.

D. Col. Casimiru. Traiasca Constitutiunea nainte de tote dloru.

Tribunele. Traiasca ministeriulu Golesecu. (Sgomote prelungite. Ura!!!)

Varietati.

** (D. V. A. Urechia) eda biografa M. Sale Domnitorului Romanilor lucrata pe largu, cupriindu tote amenuntele vietiei sale de la primii ani ai copilariei pana asta-di.

** (Dlu B. P. Hajdeu.), ingeniosulu si neobositulu nostru istoricu peste cate-va zile va sosi in midilocolu nostru la Pest'a, pe unde va trece in caletoria sa catra Itali'a, Franci'a si Angli'a.

** (Societatea dramatica a dlui Pascali precum scrie „Gaz. Tr.“, la 15 l. c. a datu ultim'a representatiune in Brasiovu — in bineficiulu scolei romane locale. In 17 iunie a plecatu la Sabiu, era de aci va merge la Lugosiu, Temisior'a si rentornandu-se va cercu Clusiu. In tempulu tineriei siedintiei generala a Asociatiunei trne va fi in Gherl'a. Ni-ar' placu a audu, ca dlu Pascali nu va incungiura nici Blasiulu, cu atatu mai vertosu, ca la 12 aug. se va intempla alegerea metropolitulu, si atunci voru curge la Blasiu multi d'in tote partile romane.

** (Lonyai, ministrulu de finantie) alu Ungariei, precum scriu foiele magiare, si-a cumperatu mai de curundu doue domnie mari, unulu in Ungari'a superioara, altulu in Croati'a, aproape de Zagrabia. Forte frumosu!

** (Executiune de dare.) Comitatele Zagrabu si Varasdinu se bucura de una gratia d'in partea guvernului, in aceste comitate adeca e sistata osecutiunea dării pana dupa se cere. Ore nu ar' fi bine a se asista si in alte locuri.

** (Escesu in Roveredo.) „N. fr. Pr.“ impartesiesce scirea, despre nesce escesu, ce avuse locu in Roveredo. (Tirolu.) Italianii d'in Tirolulu de sudu asteptau sosirea principelui Umberto, si se adunaseru in unu numeru forte insemnatu la calea ferata, inse trasur'a intardi multu tempu, d'in care cauza una parte a poporulu se duse in ospetaria mai de aproape, unde petrecu cate-va minute, dupa ce inse fusera insciintiati, ca ospele loru doritu nu va sosi, se departara toti catra casa intre strigari: Evviva Italia! evviva Vittorio! Evviva Garibaldi! Numita foia ne mai spune si altele: ca adeca poporulu ar' fi spartu ferestri, ar' fi maltratatu pre genarmi si doi amplotiati; d'intre cari pre unulu far' fi tipatu in fuinta s. a.

** (Statistia atentatorulu.) In momentulu de fatia, candu tragedi'a d'in Belgradu ocupa lumea politica int'o mesura atatu de mare, nu va fi fara interesu a ne recapitulatu atentatele, comise de douedeci de ani incoce, contra capetoloru coronate. De la a. 1848 pana acum s'au incercatu 27

atentate, d'intre cari cele mai multe fara rezultatu. In 26 noembrie 1848 s'a incercatu unu atentatu contra ducelui de Modena. — In 12 iunie 1849 s'a facutu incercare de atentatu contra principelui de corona d'in Prusi'a, pre candu petrecea in Minden-Ingelheimu. — In 22 maiu 1850 descarcu Sefologe un'a puscatura contra regelui de atunci d'in Prusi'a, si isdrobi bratiulu dreptu. — In 28 iunie 1850 eslocutienintele Robert Pate, arunca cu unu batiu greu dupa regina d'in Angli'a, fara de a o vatemu periculosu. — In 24 septemvre se descoperi in Marsilia una masina esplodatoria, care era se se intrebuintieze la sosirea imperatulu Napoleonu III. In 18 februaru Ionu Libenyi vulnera cu cutitulu pre imperatulu Franciscu Iosifu. — In siedintia camerei d'in Turinu, la 16 aprilu 1853, contele Cavour reportu despre unu atentatu contra lui Victor Emanuelu II. — In 5 iuliu 1853 s'a comisu unu atentatu contra lui Napoleonu III, candu mergea in opera comica. — In 20 martiu 1854 unu necunoscutu sparse cu pumariulu pantecele ducelui Ferdinandu Carolu III; manedf' espira ducele. — In 28 aprilu 1855 Iwanu Liverari descarcu, pre campurile eliseice, doue puscature de pistolu contra lui Napoleonu III, fara succesu. — In 28 maiu 1856 Reymond Fuentos tocmai in momentulu, candu era se si-dascarcu pistolulu contra reginei de Spania fu prinsu de mana si arestatu prin politia. — In 8 decemvre 1856, cu ocaziunea unei reviste militare, soldatulu Agelilau Milani trase cu baionetulu dupa regele Ferdinandu II. de Neapolea. — In 7 augustu 1857 fura condamnatu Bartoletti, Tibaldi si Grillo, cari venisera d'in Angli'a spre a ucide pre Napoleonu III. In 14 ianuariu 1858 Orsini, Rudio, Pieri si Gamez aruncara bombe contra lui Napoleonu III; imperatulu nu fu lovit, dar se ucise si se vulnera unu numeru mare d'in celelalte persone. — In 14 iuliu 1861 studintele Oscaru Becker descarcu doue puscature contra regelui de acum d'in Prusi'a, fara de a lu-nimeri. — In 18 decemvre 1862 studintele Aristide Drusios d'in Aten'a descarcu unu revolveru contra reginei Amalia d'in Greci'a, fara de a o nimeri. — In 24 decemvre 1863 se arestara in Parisu Greco, Trabuco, Imperatore si Scaglione, cari venisera d'in Londra, spre a ucide pre Napoleonu III. — In 14 aprilu 1865 presedintele staturilor unite, Avramu Lincoln, fu asasinatu in teatrulu de Washington prin Wilkes Booth. — In 6 aprilu 1866 incercu Karakasoff in Petruburgu unu atentatu contra imperatulu Rusiei. — In 6 iunie 1867 polonulu Berezowski descarcu in Parisu unu pistolu contra imperatulu Rusiei. — In fine se comise in 10 l. c. unu atentatu contra principelui Mihaiu d'in Serbi'a.

** (Femeie multiamtorie.) Pentru acoperirea speseloru alegerii lui Mill in parlamentulu Angliei au semnatu siese dame cate 50 funti de sterlingu; acesta e antai'a espressionu de multiamire pentru staruintiele lui Mill in casa comunilor, spre a elupta femeiloru drepturi de proprietate si drepturi politice.

** (Ne-znam.) Trecandu presuntivulu principe alu Serbiei Milanu Obrenovicu prin Pest'a fu salutatu intre altii si de deputatulu srbu Stoiaicovicu, care-lu agral in limb'a serbesca. Presuntivulu principe, nesciindu serbesce response: „ne-znam“ si incepu francesce, acum inse veni rondulu la Stoiaicovicu, care, nesciindu francesce n'avu in catrau, de catu a intona si d'in parte-si unu „ne-znam“ In astu-feliu de impregiurari presuntivulu principe nimeri espe-

dientulu si, vedindu ca inci francesce neci serbesce nu merge, dise: se vorbimu dara romanesce, si in dulcea nostra limba se intielesera apoi ambii.

Sciri electrice.

Vien'a, 20 iunie. Cas'a reprezentatorulu prescesce legea de presa, modificata prin cas'a domniloru. Ministeriulu a susternutu imperatulu una representatiune, in care cere impoterire, se inchiaie siedintiele senatulu imperialu deocamdata pana in 1 septemvre. Delegatiunile se voru conchiamu era-si in Vien'a, ca se continue sesiunea prima, pentru acea nici nu se voru face alegeri noue in delegatiuni. Dietele se voru conchiamu prin 20 augustu, atunci apoi se va statori terminulu pentru reapucarea activitatii senatulu imperialu.

Belgradu, 20 iunie. S'a tienutu parastasu mare in besericele totoruru confesiuniloru; in beseric'a metropolitana au asistatu toti reprezentantii poteriloru straine. Una ordine de d' a ministrulu de resboiu multumescce armatei si militiei nationale pentru tienuta loru, si le provoca, se urmeze si pre viitoru comandantiloru militari, spre a fi antaiulu spriginu alu tenerulu principe.

Belgradu, 20 iunie. Foi'a oficiala „Srbske Novine“ constataza, ca conjuratii au avutu intentiunea, a insiela pre Alesandru, care tramesese consangeniloru sei bani si instrumente, si voiau a ocupa insi-si regimulu.

Bucuresci, 20 iunie. Camer'a a votatu unu creditu de 300,000 franci pentru batera monetoloru romane. Laboratoriulu arsenalulu a esplodatu, d'intre lucratoru sunt 8 morti, si vro 30 vulnerati. Caus'a nenocirei se dice ca aru fi neprecautiunea lucratoriloru. Municipalitatea Bucuresciloru a votatu 10,000 galbeni pentru primirea principelui Napoleonu; principele va resiede in otelulu Hugues.

Belgradu, 19 iunie. Asta-di s'a arestatu senatorulu pensiunatu Aczika Nevadowics. Capitanulu Nevadowics si-a taiatu in arestu venele la mani si picioru cu franture de ueiga.

Timisior'a 22 iun. Ioanu Misiciu s'a alea deputatu cu 600 de voturi, contra 157 a le lui Burgarszki. (Se speramu, ca prin alegerea dlui Misiciu s'a immultitu numerulu anteluptatoriloru romani R.)

Timisior'a, 22 iun. Multime mare de poporu ascepta sosirea principelui Napoleonu, care vine de la Mezöhegyes — Aradu.

Proprietariu, redactoru respundietoriu si editoriu:
ALESANDRU ROMANU.

Comunicatiunea drumurilor de feru.

Vien'a-Pest'a-Segedinu-Temisior'a-Baziasiu.		
De la Vien'a	pleca la 7 ore 45 min. dem.	si la 8 ore — min. ser'a.
„ Posionu	„ 10 „ 24 „ „	„ 10 „ 51 „ „
„ Neuhäusel	„ 1 „ 23 „ „	„ 1 „ 54 „ „
„ Pest'a	„ 5 „ 19 „ d. m.	„ 6 „ 31 „ deman.
„ Czegléd	„ 7 „ 54 „ „	„ 9 „ 14 „ „
„ Segedinu	„ 12 „ 12 „ „	„ 2 „ 55 „ dup. m.
„ Temisior'a	„ 3 „ 55 „ dem.	„ 7 „ 47 „ „
„ Jasonov'a	„ 8 „ 4 „ „	„ *)
„ Beseric'a-Alba	„ 8 „ 40 „ „	„
Soscesc in Baziasiu	la 9 „ 10 „ „	„

*) De la Temisior'a la Baziasiu comunica numai odata.

Baziasiu-Temisior'a-Segedinu-Pest'a-Vien'a.		
De la Baziasiu	pleca la 5 ore 55 min. d. a.	
„ Beseric'a-Alba	„ 6 „ 27 „ „	
„ Jasonov'a	„ 7 „ 6 „ „	
„ Temisior'a	„ 10 „ 40 „ ser'a si la 7 ore 25 min. dem	
„ Segedinu	„ 2 „ 26 „ „	„ 12 „ 53 „ diu'a
„ Czegléd	„ 6 „ 35 „ dem.	„ 6 „ 21 „ d. a.
„ Pest'a	„ 9 „ 55 „ „	„ 9 „ 30 „ ser'a
„ Neuhäusel	„ 1 „ 52 „ diu'a	„ 1 „ 8 „ „
„ Posionu	„ 4 „ 48 „ d. a.	„ 4 „ 12 „ dem.
Soscesc in Vien'a	la 6 „ 36 „ „	„ 6 „ — „ „

Jasonov'a-Oravit'a.		
De la Jasonov'a	pleca la 8 ore 30 minute demaneti'a.	
„ Jam	„ 9 „ 12 „ „	
„ Racasdia	„ 10 „ 12 „ „	
Soscesc in Oravit'a	la 10 „ 57 „ „	

Oravit'a-Jasonov'a.		
De la Oravit'a	pleca la 4 ore — minute dupa mediadi.	
„ Racasdia	„ 4 „ 45 „ „	
„ Jam	„ 5 „ 38 „ „	
Soscesc in Jasonov'a	la 6 „ — „ „	

Vien'a-Oradea-Mare.		
De la Vien'a	pleca la 8 ore — minute ser'a.	
„ Pest'a	„ 6 „ 35 „ deman.	
„ Czegléd	„ 9 „ 27 „ „	
„ Püspök-Ladány*)	„ 1 „ 58 „ dup. med.	
Soscesc in Oradea	la 4 „ 38 „ „	

*) Cale laterale duce la Dobritinu, unde soscesc la 3 ore dupa mediadi.

Oradea-Mare-Vien'a.		
De la Oradea	pleca la 10 ore 6 minute demaneti'a	
Soscesc in Püspök-Ladány*)	„ 12 „ 48 „ diu'a	
„ Czegléd	„ 5 „ 41 „ ser'a	
„ Pest'a	„ 8 „ 37 „ „	
„ Vien'a	„ 6 „ — „ demaneti'a.	

*) Cale laterale vine de la Dobritinu.

Vien'a-Aradu.		
De la Vien'a	pleca la 8 ore — minute ser'a.	
„ Pest'a	„ 6 „ 25 „ deman.	
„ Czegléd	„ 9 „ 47 „ „	
„ Szolnocu	„ 11 „ 2 „ „	
Soscesc in Aradu	la 5 „ — „ ser'a.	

Aradu-Vien'a.		
De la Aradu	pleca la 10 ore 15 minute demaneti'a	
„ Szolnocu	„ 4 „ 22 „ dupa mediadi.	
Soscesc in Czegléd	la 5 „ 33 „ „	
„ Pest'a	„ 8 „ 37 „ „	
„ Vien'a	„ 6 „ — „ demaneti'a	

Vien'a-Paris.		
De la Vien'a	pleca 4 ore 30 minute ser'a.	
„ Salzburg	„ 1 „ — „ „	
„ Monacu	„ 5 „ 45 „ deman.	
„ Stuttgart	„ 11 „ 45 „ „	
„ Mühlacker	„ 12 „ 55 „ diu'a.	
„ Carlsruhe	„ 2 „ 10 „ dupa med.	
„ Strassburg	„ 5 „ 25 „ „	
Soscesc in Paris	la 5 „ — „ demaneti'a.	

Paris-Vien'a.		
De la Paris	pleca la 8 ore 35 minute ser'a.	
„ Stassburg	„ 8 „ 57 „ dem.	
„ Carlsruhe	„ 10 „ 40 „ „	
„ Mühlacker	„ 12 „ — „ diu'a.	
„ Stuttgart	„ 1 „ 20 „ dupa med.	
„ Monacu	„ 8 „ 30 „ ser'a.	
„ Salzburg	„ 1 „ 30 „ „	
Soscesc in Vien'a	la 9 „ 30 „ deman.	

Comunicatiunea postelor.

De la Oradea-Mare la Clusiu, pleca in tote dilele la 6 ore 30 minute dupa mediadi, soscesc in Clusiu la 1 ora 30 minute dupa mediadi. Cale de 19 1/4 mile, tiene 18 ore 40 minute, costa 10 fl. 92 cr.	De la Temisior'a la Aradu pleca in tote dilele la 6 ore dem. soscesc in A. la 11 ore 45 minute diu'a. Cale de 7 mile, tiene 5 ore 45 min., costa 3 fl. 8 cr.
„ Clusiu la Oradea pleca in tote dilele la 12 ore diu'a, soscesc in Oradea la 6 ore 40 minute demaneti'a.	„ Aradu la Temisior'a pleca in tote dilele la 2 ore dupa mediadi, soscesc la 7 ore 45 minute ser'a.
„ Aradu la Sibii (prin Dev'a) pleca in tote dilele, la 7 ore ser'a, soscesc in Sibii la 2 ore 15 minute noptea. Cale are 34 1/4 mile, tiene 31 ore 15 minute, costa 20 fl. 2 cr.	„ Sibii la Clusiu pleca in tote dilele, la 3 ore d. m. soscesc la 9 ore 20 min. deman. Cale de 21 1/4 mile, tiene 18 ore 20 min., costa 12 fl. 18 cr.
„ Sibii la Aradu (prin Dev'a) pleca in tote dilele la 7 ore ser'a, soscesc in Aradu la 1 ora 45 min. noptea.	„ Clusiu la Sibii pleca in tote dilele la 5 ore dupa med. soscesc la 11 ore 50 min. diu'a.
„ Temisior'a la Sibii pleca in tote dilele la 6 ore deman. soscesc in Sibii la 1 ora 30 min. dupa mediadi. Cale de 36 1/4 mile, tiene 31 ore 40 min., costa 20 fl. 44 cr.	„ Sibii la Brasiovu pleca in tote dilele la 5 ore dupa med. soscesc la 7 ore 25 min. deman. Cale de 18 1/2 mile, tiene 14 ore 25 min., costa 10 fl. 36 cr.
„ Sibii la Temisior'a pleca in tote dilele la 12 ore diu'a, soscesc in Temisior'a la 7 ore 40 minute ser'a.	„ Brasiovu la Sibii pleca in tote dilele la 7 ore ser'a, soscesc la 9 deman.
„ Temisior'a la Orsiova pleca luni-a, marti-a, joi-a, si sambet'a la 6 ore demaneti'a, soscesc in Orsiova la 6 ore deman. Cale de 26 1/4 mile, tiene 24 ore, costa 14 fl. 98 cr.	„ Sibii la Muresiu-Osiorheiu pleca luni-a, marti-a, vineri-a, si sambet'a la 7 ore ser'a, soscesc la 1 ora 5 min. d. m. Cale de 19 1/4 mile, tiene 18 ore 5 min. costa 10 fl. 78 cr.
„ Orsiova la Temisior'a pleca dominec'a marti-a, mercuri-a si vineri-a la 6 ore ser'a, soscesc in Temisior'a la 6 ore ser'a in diu'a urmatoria.	„ Muresiu-Osiorheiu la Sibii pleca luni-a, marti-a, mercuri-a si sambet'a la 8 ore deman. soscesc la 2 ore 35 min. noptea.

S'a tiparitu in Pest'a 1868. prin Alesandru Kocsi. Piatia Pesciloru, Nr. 9.

La numerulu acest'a alaturamu col'a de prenumeratiune la „Federatiune.“